

**ВАЗОРОАТИ ТАҲСИЛОТИ ТОМАКТАБӢ ВА МАКТАБИИ
ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН МАРКАЗИ ИЛМӢ-АМАЛИИ МАҲОРАТИ
ПЕДАГОГӢ ВА БАҲОДИҲИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ НАЗДИ АГЕНТИИ
МУАССАСАҲОИ ТАЪЛИМИИ ИХТИСОСЁФТА**

**СПЕСИФИКАТСИЯИ СУПОРИШҲОИ ТЕСТИИ
СЕРТИФИКАТСИЯИ КАСБӢ АЗ ФАНҲОИ ИБТИДОӢ**

ТОШКЕНТ – 2026

СПЕСИФИКАТСИЯИ СУПОРИШҲОИ ТЕСТИИ СЕРТИФИКАТСИЯИ КАСБӢ АЗ ФАННИ ЗАБОН ВА АДАБИЁТИ ТОҶИК

Спесификатсияи мазкур мутобиқи низомномаи маъмурии расонидани хизматҳои давлатӣ оид ба сертификатсияи касбии кормандони педагогии муассисаҳои давлатии таҳсилоти томактабӣ ва таҳсилоти умумии миёнаи Ҷумҳурии Ўзбекистон таҳия шудааст. Ҳуҷҷат мазмун, сохтор ва меъёрҳои баҳодихии санчишҳои тестино, ки барои арзёбии дониш, малака ва салоҳиятҳои касбии омӯзгорони фанҳои ибтидоӣ истифода мешаванд, муайян менамояд.

Мушаххасот мазмун, сохтор, меъёрҳои баҳодихӣ, шакли саволҳои тестӣ, дараҷаҳои когнитивӣ ва тартиби ташкил намудани раванди баҳодихиро муқаррар мекунад.

Ин ҳуҷҷат ҳамчун асоси методӣ барои таҳияи саволҳои тестӣ хизмат намуда, ба таъмини шаффофият, адолатнокӣ ва асоснокии илмии раванди баҳодихӣ равона шудааст.

I. Принсипҳои умумӣ

Мақсади баҳогузори — арзёбии ҳамаҷонибаи дониши назаррас, малакаҳои амалӣ ва қобилияти хонандагон дар соҳаҳои ибтидоӣ мебошад. Дар асоси натиҷаҳои ин баҳогузори дар мақсади таъмини асоснок кардашудаи қарорҳои доир ба аттестатсияи ходимони педагогӣ қабулкардашуда дар ҳар як ҷабҳаҳои баҳогузори принсипҳои асоснокӣ, боваринокӣ, адолат ва шаффофиро таъмин менамудан.

II. Асосҳои меъёрӣ

1. Қарори №87-и Девони Вазирони Ҷумҳурии Ўзбекистон аз 12 феввали соли 2024 «Дар бораи тасдиқи низомномаи маъмурии пешниҳоди хизматрасониҳои давлатӣ оид ба сертификатсияи касбии кормандони педагогии муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумӣ».

2. Фармони №233-и Вазорати таълими томактабӣ ва мактабии Ҷумҳурии Ўзбекистони 3 июли соли 2026 «Дар бораи ташкил ва баргузор намудани санчиши назоратии сертификатсияи касбии кормандони педагогии муассисаҳои давлатии таълими томактабӣ ва таҳсилоти умумии миёна».

III. Доираи баҳогузори:

Барои омӯзгорони фанни ибтидоӣ аз фанни мутахассиси 40 то, маҳорати педагогӣ 10то, ҳамагӣ 50 то тест супориши санчишӣ пешниҳод шудааст ва барои иҷрои умумии супориши санчишӣ 120 дақиқа вақт дода

мешавад. Супоришҳои санчишии пӯшида истифода мешаванд (супоришҳои санчишии, ки як ҷавоби дурустро талаб мекунад (Y1), супоришҳои санчишии, ки мутобиқсозиро талаб мекунад (Y2) ва супоришҳои санчишии, ки пайдарпайиро талаб мекунад (Y3). Тақсимои супоришҳои санчишӣ аз рӯи самти мундариҷа ва дониш ва малакаҳои арзёбӣшуда дар ҷадвали зер нишон дода шудааст:

IV. Сохтори тест

Санчишии тестӣ самтҳои асосии мазмунӣ равиши таҳсилоти ибтидоиро фаро мегирад. Аз ҷумла, супоришҳои тестӣ ба арзёбии дониш ва малакаҳои оид ба забони модарӣ, саводнокии хондан, математика, фанҳои табиӣ, тарбия, методикаи таълими таҳсилоти ибтидоӣ ва маҳорати педагогӣ равона карда шудаанд.

Мазмуни супоришҳои тестӣ дар асоси стандартҳои давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ, барномаҳои амалкунандаи таълимӣ ва талаботи методии фанӣ ташаққул дода мешавад.

Тақсимои супоришҳои тестӣ аз фанҳои тахассусӣ аз рӯи соҳаҳои мазмун ва донишхоро малакаҳое, ки арзёбӣ карда мешаванд

Ҷадвали -1

Соҳаи мазмун	Дониш ва маҳоратҳо	Шумораи тестҳо
1.саводхонии хониш		
1.1. Хондан, фаҳмидани матн ва таҳлили мантиқӣ	- Муайян кардани ғояи асосӣ ва далелҳо аз матнҳои илмӣ ва бадеӣ; -Таҳлили мантиқии асар ва баровардани хулоса; - Таҳлили баёни насрии шеър ва рубоӣҳо.	3
1.2. Эҷодиёти шифоҳии халқӣ	– Таҳлили намунаҳои эҷодиёти шифоҳӣ аз ҷиҳати мазмун, ғоя ва шакл. Таҳлили намунаҳои эҷодиёти шифоҳӣ аз ҷиҳати мазмун, ғоя ва шакл.	1
1.3. Жанрҳои адабӣ. Санъатҳои бадеӣ	- Истифодаи донишҳои марбут ба назарияи адабиёт; - Муайян ва фарқ кардани хусусиятҳои жанр, қофия, радиф ва санъатҳои бадеӣ.	2
1.4. Ҳаёт ва фаъолияти эҷодии намояндагони адабиёти	- Адабии муқоиса – муайян кардани мазмун ва ҷанбаҳои бадеии асарҳои адабиёти ўзбек, ҷаҳонӣ ва намояндагони муосир; муайян кардани услуби муаллиф, - Таҳлили персонажҳо ва воқеаҳо;	3

кӯдаконаи ўзбек ва ҷаҳон.	- Муайян кардани мавзӯъ, образ ва равишҳои услубии асар;	
2. Забони модарӣ		
2.1. Овозҳои нутқ, имло ва ҳодисаҳои фонетикӣ.	- Фонетик ва орфографик – садохоро таҳлил кардан; - Қоидаҳои имлориро амалияда татбиқ кардан, ҳодисаҳои фонетикиро фарқ кардан;	2
2.2. Маълумоти асли ва маъноӣ ғайриаслӣ, омоним, пароним, синоним, антоним, ибора.	- Маъноӣ луғавӣи суҳанҳо, фарқ кардани маъноӣ асли ва маъноӣ ғайриаслӣ; - Муайян кардани намудҳои суҳан вобаста ба шакл ва маъно, таҳлили маъноӣ ибораҳо ва ифодаҳои тасвирӣ;	2
2.3. Асл ва иловаҳо. Таснифи иловаҳо.	- Таҳлили таркиби суҳан ва ҷудо кардани он ба қисмҳои маъноӣ. - Муайян кардани вазифаи иловаҳои созидаи суҳан, луғавӣ ва тағйирдиҳандаи суҳан ва истифодаи дурусти онҳо дар нутқ;	2
2.4. Гурӯҳҳои мустақили суҳан. Гурӯҳҳои ёрирасони суҳан. Суҳанҳои алоҳида гирифташуда.	- Гурӯҳҳои мустақили суҳан. Гурӯҳҳои ёрирасони суҳан. - Таҳлили намудҳои онҳо, фарқ кардани шаклдошӣ ва маънодошӣ, муайян кардани суҳанҳои содда ва сохта. - Таҳлили морфологӣи воҳидҳои грамматикӣ – Фарқ кардани гурӯҳҳои мустақил ва ёрирасони суҳан бо асоси аломатҳои грамматикӣ;	4
2.5. Аломатҳои китобатӣ	- Шаклҳои аломатҳои тыныш ва қоидаҳои истифодаи онҳо; дар ҷумла таъсири аломатҳои тыныш ба маъно ва оҳангро дарк кардан ва дар нутқи навиштӣ аз аломатҳои тыныш дуруст ва мувофиқ истифода бурдан;	1
2.6. Ибораи суҳан, ҷумла, қисмҳои ҷумла.	- Синтактик сохтор – таҳлили таркиби ҷумла, намудҳои пайвастишавӣ ва аҳамияти қисмҳои, ки бо қисми ҷумла алоқа надоранд.	1
3. Математика		
3.1. Шумораҳои натуралӣ.	-Муайян намудани шумораҳои натуралӣ, касрӣ; - Фаҳмидани арзиши ҷойгоҳии рақамҳо;	4

Шумораҳои касрӣ. Касрҳои даҳӣ.	- Фарқ кардани ададҳои бутун ва қисмӣ, тартиб додани рақамҳо; муқоиса кардани ададҳои бутун ва қисмӣ; - Навиштани ададҳои додашуда бо рақамҳои римӣ.;	
3.2. Амалҳо ва мулоҳизаҳои алгебравӣ.	- Муайян кардани тағйирёбандаҳо ва ифодаҳои алгебравӣ; - Қобилияти таҳия кардани баробарӣ ва нобаробарӣ; - Қобилияти оддисозии мантиқии ифодаҳои алгебравӣ; - Таҳлили мулоҳизаҳои алгебравӣ Таҳлили мулоҳизаҳои алгебравӣ;	4
3.3. Геометрия ва андозаҳо.	- Ҳисоб кардани периметр, майдон ва ҳаҷми шаклҳои геометрӣ; – Ифодаи шакл ва натиҷаҳои андозагирӣ бо формулаҳои математикӣ; муқоисаи периметр ва майдони шаклҳои гуногун; ҳалли масъалаҳои геометрӣ бо асоси андозагирӣ; – Ифодаи натиҷаҳои андозагирӣ тавассути ҷадвал, диаграмма ё расм; муқоисаи натиҷаҳои андозагирӣ;	2
3.4 Назарияи эҳтимолият ва кор бо маълумотҳо.	Фаҳмидани эҳтимоли рӯйдодҳо; муқоиса кардани маҷмӯаҳои гуногуни маълумот ва натиҷаҳои эҳтимолият; Қобилияти хондани маълумотҳо дар шаклҳои гуногун (ҷадвал, диаграмма, график) ва дарки фарқият байни нишондиҳандаҳои статистикӣ.;	2
4. Ҷанҳои табиӣ		
4.1. Сатҳи замин, минтақаҳои табиӣ, иқлим, ландшафт, захираҳои табиӣ.	- Қитъаҳо ва уқёнусҳо, баҳрҳои асосӣ. Соҳилҳои табиӣ: кӯҳ, водӣ, доманақӯҳ, саҳро. Захираҳои об: дарёҳо, кӯлҳо, обҳои зеризаминӣ муайян кардан; – Хусусиятҳои хоссаи минтақаҳои табиӣ: иқлим, олами наботот ва ҳайвонотро дарк кардан; равандҳои табиӣ, ки ландшафтро ташкил медиҳанд. Ҷудо кардани захираҳои минералӣ.;	2
4.2. Системаҳои ҳаёти ва организмҳо.	-Муайян кардани хусусиятҳои асосии организм ва системаҳои экологӣ; – Дарки вобастагии муҳити экологӣ ва фаъолияти инсон; баҳодихӣ ба қарорҳои ҳаёти солим бо асосҳои биологӣ; – Номгузорӣ кардани қисмҳои асосии организмҳои наботот ва ҳайвонӣ; истифодаи таснифи организмҳои зинда дар вазъиятҳои амалӣ.;	2

4.3. Хусусиятҳои физикӣ. Энергия. Нур. Ҳаракат. Қувват.	- Шарҳ додани таъсири омилҳо ба рӯйдодҳои табиӣ; чудо кардани объектҳои додашуда ба гурӯҳҳо вобаста ба хусусиятҳои физикӣ; муайян кардани мафҳумҳои асосии рӯйдодҳо ва равандҳои табиӣ, хусусиятҳои модда ва энергия; фаҳмидани рӯйдодҳо ва равандҳои табиӣ;	1
5. Тарбия		
5.1. Тарбия шахсӣ ва арзишҳои ахлоқӣ.	- Моҳияти арзишҳои миллӣ ва умумии инсонӣ ва қобилияти фарқ кардани рафторҳои дуруст ва нодуруст;	1
5.2. Тарбия иҷтимоӣ ва шахрвандӣ. ММММ.	- Қобилияти татбиқи ҳисси шахрвандӣ ва принципҳои дахлдорӣ дар вазъиятҳои воқеӣ, фарқ кардани ҳуқуқ ва вазифаҳои шахрвандӣ;	1
Ҷамъ		40 та

Тақсимои супоришҳои тестӣ аз рӯи стандартҳои касбӣ ва маҳорати педагогӣ аз лиҳози соҳаҳои мазмун ва донишҳои малакаҳои баҳогузоришаванда.

Ҷадвали -2

1. МАҲОРАТИ ПЕДАГОГӢ		10 та
1.1. Педагогика и умумӣ	– доништан ва тавони истифода бурдани асосҳо ва принципҳои педагогика, дидактика, тарбия ва психологияи кӯдакон, шомил кардани муносибатҳои гуногун ва интиҳоби муносибтарин дар вазъияти додашуда; – доништани дарс ва намудҳои он, барномарезӣ, ташкил ва идоракунии синф, ва тавони татбиқи усулҳои мувофиқ дар вазъиятҳои мушаххас; – Доништани ҳуқуқ ва вазифаҳои роҳбари синф, тавони кор бо ҳуҷҷатҳои синф ва риояи тартиби дурусти ҳуҷҷатгузорӣ, ташкил кардани коллективи синф ба тарзи дуруст, риояи қоидаҳои ахлоқи педагогӣ дар муошират, интиҳоби шаклҳои самараноки ҳамкорӣ бо падару модар ва татбиқи стратегияҳои беҳтарин дар вазъиятҳои мушкил;	10

	– Дониستاني педагогикаи ахлоқ, суҳан, техника, эҷодкорӣ, одоби педагогӣ, дониш/салоҳият, малакаҳои зарурии педагогӣ, фарҳанги муошират, ҳунари наҷибӣ ва эҳтиром, креативӣ, рефлексия ва рушди касбӣ, ва тавони интиҳоби мувофиқ дар вазъияти додашуда; – Донистан ва тавони истифодаи технологияҳои таълим (таълим бар асоси лоиҳа, таълими муаммоӣ, таълим дар ҳамкорӣ, таълими эвристикӣ, таълим ба шахс, таълими интерактивӣ, таълими дифференсиалӣ, таълими интегралӣ, таълими бозӣ, таълими инклюзивӣ ва дигарҳо) ва интиҳоби муносиб дар вазъиятҳои мушаххас; – Дониستاني принципҳои асосии баҳогузори дар таълим (мақсади баҳогузори, принципҳо, муносибатҳо, намудҳо, методҳо ва технологияҳо, воситаҳо) ва тавони арзёбӣ кардани дурустии қарорҳои баҳогузори дар вазъияти додашуда; – Донистан ва истифодаи саводнокии рақамӣ, технологияҳои муосири иттилоотӣ коммуникатсионӣ, платформаҳои рақамӣ (масалан, emaktab.uz ва дигарҳо) ва манбаъҳо (барномаҳои Microsoft Office, шабакаи интернет). – дониستاني равишҳо, методика ва технологияҳои таълим дар соҳаи фан; – фарқ карда тавониستاني усулҳо ва методҳои таълим дар соҳаи фан ва интиҳоби мувофиқ дар вазъияти додашуда; – арзёбӣ карда тавониستاني дурустии қарорҳои қабулишуда дар вазъияти таълимии додашуда вобаста ба соҳаи фан	
--	--	--

Тақсимои малакаҳои маърифатӣ

Ҷадвали-3

Т/г	Дарачаи маърифатӣ	Шарҳ	Шумораи тест
1	Донистан	Маълумотҳои назарӣ, истилоҳҳо, қоидаҳо ва мафҳумҳои доир ба фанро дар хотир нигоҳ доштан, мазмуни он, мақсад ва истифодабарии онро дарк намудан.	22
2	Истифода бурдан	Қобилияти татбиқи дониш, мафҳумҳо ва тартибот дар контекстҳои нав (ношинос)	23

3	Мулоҳиза намудан	Муқоиса кунед, таҳлил кунед, хулосабарорӣ кунед аз далелҳо ва ақидаҳо хулоса бароред	5
----------	-------------------------	--	----------

V. Мезони баҳогузорӣ

Барои ҳисоб кардани санчиш умумии тестӣ (raw score), ба ҳар як ҷавоби дуруст 2 ҳол дода мешавад ва ба ҳар ҷавоби нодуруст 0 ҳол. Супоришҳои тестӣ ҳамагӣ бо 100 балл баҳогузорӣ мешавад.

VI. Тартиби санчиш

Воситаҳои манъшуда: Истифодаи телефонҳои мобилӣ, соатҳои ақлнок, планшетҳо ё қайдҳои электронӣ ҳангоми имтиҳон қатъиян манъ аст.

Ахлоқ ва интизом: Нусхабардорӣ, дархост ё додани кӯмак, сӯҳбат ҳангоми тест, бе иҷозат баромадан ва ғайра манъ аст.

Вақте ки назоратчӣ қоидавайронкуниро муайян мекунад, онро расмӣ мекунад, номзадро аз тест ҳориҷ мекунад ва натиҷаро бекор мекунад.

VI. Рӯихати адабиётҳо барои омодагӣ ба санчишҳои тестӣ:

1. В. Репёва “Математика” синфи 1 “Новда” 2025
2. Л. Ёринбоева ва дигарон “Математика” синфи 3. Тошканд: “Шарқ” 2022 сол
3. Н. У. Бикбаева “Математика” синфи 4. Тошканд: “Ўқитувчи” -2020 сол
4. Қ. Ҳайдаров “Математика” синфи 5 “Ҳуқуқ ва ҷамъият” 2020
5. О.В. Усманова, Е.В. Рисюкулова “Тарбия” синфҳои 1 ва 4 “Новда” 2025
6. О. Е. Тигай, Е.В. Маликова, С.В. Косяненко “Фанҳои табиӣ” синфҳои 1-4 “Новда” 2025
7. К. Суяров ва дигарон “Фанҳои табиӣ” синфи 2 ва 3 Тошканд: “РТМ” - 2021
8. Баҳромов, Акбар ва дигарон. “Табиатшиносӣ” синфи 4. Тошканд: “Sharq”, 2020.
9. Н. Исмаева ва дигарон “Тарбия” синфи 2. Тошканд: “Ғафур Ғулом” - 2020
10. Д. Рӯзиева ва дигарон “Тарбия” синфи 3. Тошканд: “Сано Стандарт” -2020
11. Т. Чориев, Қ. Эшонқулов “Саводомӯзии забони модарӣ ва хониш” синфи 1. Тошканд: “РТМ” - 2025
12. Т. Чориев, Қ. Эшонқулов “Саводомӯзии забони модарӣ ва хониш” синфи 2. Тошканд: “РТМ” - 2025
13. Т. Чориев, Қ. Эшонқулов “Саводомӯзии забони модарӣ ва хониш” синфи 3. Тошканд: “РТМ” - 2025
14. Т. Чориев “Забони модарӣ” синфи 4. Тошканд: “Ўзбекистон” - 2020
15. Қ. Эшонқулов “Хониш” синфи 4. Тошканд: “Ғафур Ғулом” - 2020
16. Т. Чориев “Забони модарӣ” синфи 5. Тошканд: “Новда” - 2024
17. Т. Чориев “Забони модарӣ” синфи 6. Тошканд: “РТМ” - 2022

VIII. Pedagogik mahorat bo'yicha manbalar

1. Mavlonova R.A., Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2018. – 528 b.
2. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. Darslik, – Toshkent: “Bayoz” nashriyoti, 2025. – 504 b.
3. Tolipov O‘., Ro‘ziyeva D. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: “Innovatsiya-ziyo” nashriyoti, 2019. – 276 b.
4. Sh. Abdiraimov v.b. Ta’limda baholash va monitoring asoslari. O‘quv-uslubiy qo‘llanma. – Toshkent, TDYU nashriyoti, 2026. – 208 bet.

Эзоҳ: мазмуни саволҳои тестӣ бо мазмун, принципҳо ва равишҳое, ки дар адабиёти тавсияшуда инъикос ёфтаанд, мутобиқ карда мешавад, аммо саволҳои тестӣ бевосита аз манбаъҳо гирифта намешаванд. Дар ҷараёни

*омодагӣ ба санҷиш, адабиёти тавсияшуда на танҳо ҳамчун манбаи азёдекунӣ
хизмат мекунад, балки бештар ба таҳкими омодагии умумии касбӣ равона
шудааст.*